

Protocol medisch handelen StOVOG

A Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen

Medewerkers op school worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet. Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouders(s)/verzorger(s) om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te (laten) dienen of te laten innemen. Voor de leesbaarheid van het stuk zullen we hierna spreken over ouders wanneer wij ouder(s)/verzorger(s) bedoelen.

Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van een personeelslid gevraagd zoals het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie. De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden. Personeelsleden begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Met het oog op de gezondheid van leerlingen is het van groot belang dat zij in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken. Personeelsleden en schoolleiding moeten zich realiseren dat wanneer zij fouten maken of zich vergissen zij voor deze handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden. Daarom wordt middels dit protocol vastgelegd hoe de school in deze situaties wil handelen.

De drie te onderscheiden situaties zijn:

- De leerling wordt ziek op school
- Medische handelingen
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek

De eerste situatie laat de school en de personeelsleden geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en het personeelslid moet direct bepalen hoe hij moet handelen. Bij de tweede en de derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling.

Hieronder wordt elk onderdeel beschreven.

B Een leerling wordt ziek op school

Regelmatig komt een leerling 's morgens gezond op school en krijgt het tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorpijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect geprikt worden. Een personeelslid verstrekt dan vaak - zonder toestemming of medeweten van ouders - een 'paracetamolletje' of wrijft Azaron op de plaats van een insectenbeet.

In zijn algemeenheid is een personeelslid niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is, naar huis moet. De schoolleiding zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.?). Ook wanneer een personeelslid in schat dat de leerling bij een eenvoudig middel gebaat is, dan is het gewenst om altijd eerst zelf contact te zoeken met de ouders of de leerling met de ouders te laten bellen. Er wordt toestemming aan de ouders gevraagd om een bepaald middel te verstrekken.

Wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn, kan de leerling niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Ook kunnen de medicijnen niet met toestemming van de ouders verstrekt worden. Het personeelslid kan dan besluiten, eventueel na overleg met de schoolleiding of een EHBO'er, om zelf een eenvoudig middel te geven. Daarnaast moet hij/zij inschatten of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden. Bij elke vorm van twijfel wordt altijd een arts geraadpleegd.

C Medische handelingen

Ten einde onnodige (aansprakelijkheids)risico's te voorkomen bepaalt de school uitdrukkelijk dat het verrichten van voorbehouden medische handelingen (zoals het geven van een injectie) binnen de school niet plaatsvindt. Het verrichten van dergelijke handelingen blijft te allen tijde een verantwoordelijkheid van de ouders/verzorgers. Er kan ook gedacht worden aan het inschakelen van de thuiszorg.

D Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica of toedienen van insuline. Ouders vragen dan aan de schoolleiding of een personeelslid deze middelen wil verstrekken. In deze situatie wordt de toestemming van de ouders schriftelijk vastgelegd.

De volgende zaken worden in voorkomende gevallen altijd schriftelijk vastgelegd:

- Om welke geneesmiddelen het gaat
- Hoe vaak het gegeven moet worden
- In welke hoeveelheden
- Op welke manier de geneesmiddelen gebruikt moeten worden
- De periode waarin de geneesmiddelen moeten worden verstrekt
- De wijze van bewaren en opbergen
- De wijze van controle op de vervaldatum

Hiervoor wordt het formulier "verklaring met betrekking tot het verstrekken van geneesmiddelen" gebruikt (zie bijlage)

Door het vastleggen van gegevens geven ouders/verzorgers duidelijk aan wat zij van de school verwachten en weet de school op haar beurt precies wat zij moet doen en waar zij verantwoordelijk voor is. Wanneer het gaat om het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een lange periode moet regelmatig (afhankelijk van het ziektebeeld) met ouders overlegd worden over de ziekte en de noodzaak van geneesmiddelengebruik op school.

Enkele praktische punten voor medewerkers

- Neem de geneesmiddelen alleen in ontvangst als ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van de leerling. Controleer de uiterste gebruiksdatum voor toediening
- Laat de ouders een nieuw geneesmiddel/zelfzorgmiddel altijd eerst thuis gebruiken
- Lees goed de bijsluiter zodat u op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het geneesmiddel
- Maak afspraken over wie het middel zal toedienen en wanneer/waar dit moet gebeuren
- Instrueer de persoon die het geneesmiddel toe mag dienen
- Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat u het geneesmiddel aan het betreffende kind heeft gegeven
- Controleer de uiterste gebruiksdatum regelmatig
- Bewaar het geneesmiddel indien nodig in de koelkast (in een goed afgesloten bewaardoos) of in een afgesloten kast, buiten het bereik van kinderen en/of onbevoegden
- Wanneer het medicijn verkeerd wordt toegediend of het verkeerde medicijn wordt gegeven, bel dan direct met de huisarts of medisch specialist van de leerling.

Bijlage

VERKLARING MET BETREKKING TOT HET VERSTREKKEN VAN GENEESMIDDELEN

1. Hierbij geeft (naam ouder/verzorger): _____

ouder/verzorger van (naam kind): _____

toestemming om zijn/haar kind tijdens het verblijf op(naam school)
het hierna genoemde geneesmiddel/zelfzorgmiddel toe te dienen.

Huisarts:

Medisch specialist:

2. Naam geneesmiddel/zelfzorgmiddel: _____

3. Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel dient te worden verstrekt

van (begindatum): _____ tot(einddatum): _____

Bij langdurig gebruik:

- houdbaarheidsdatum geneesmiddel/zelfzorgmiddel: _____

- geplande datum evaluatie toediening: _____

4. Dosering: _____

5. Tijdstip:

Uur: 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
18

Bijzondere aanwijzingen: _____

(b.v. ... uur voor/na de maaltijd; niet met melkproducten geven;

zittend, op schoot, liggend, staand)

6. Wijze van toediening: _____

(b.v. via mond - neus - oog - oor - huid - rectaal - anders.....)

7. Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel dient bewaard te worden op de volgende plaats
(b.v. koelkast, buiten bereik van kinderen of andere plaats): _____

8. Voor akkoord,

Plaats en datum: _____

Handtekening ouder/verzorger 1: _____

Handtekening ouder/verzorger 2: _____